

UCHWAŁA Nr XXXVII/267/2021
RADY MIEJSKIEJ W ŻELECHOWIE

z dnia 21 grudnia 2021 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii
w Gminie Żelechów na 2022 rok.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.) uchwała się co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Żelechów na 2022 rok, który stanowi załącznik nr 1 do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Żelechowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

Przewodniczący Rady Miejskiej w Żelechowie

Daniel Kocielnik

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE ŻELECHÓW NA 2022 ROK.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Żelechów został opracowany na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz art. 10 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

WPROWADZENIE

Program skierowany jest do wszystkich mieszkańców Gminy Żelechów, którzy w życiu spotykają się z problemem narkomanii oraz jego konsekwencjami, a także do wszystkich zainteresowanych tą problematyką, a w szczególności do:

- dzieci, młodzieży i osób dorosłych z grup ryzyka,
- osób uzależnionych i współuzależnionych od narkotyków,
- rodzin z problemem narkotykowym,
- pracowników podmiotów działających na terenie Gminy Żelechów, a zajmujących się zawodowo przeciwdziałaniem narkomanii (pedagodzy, nauczyciele, psychologowie, pracownicy socjalni, terapeuci).

W ostatnich latach wśród młodego pokolenia nadal obserwuje się konsumpcję różnych środków psychoaktywnych. Zjawisko to dokumentują zarówno badania europejskie, jak i prowadzone w Polsce. Obserwuje się np. łatwiejszy dostęp do środków psychoaktywnych, większą różnorodność i atrakcyjność asortymentu, pojawiają się różnorodne przykłady i sposoby stosowania, dostarczane przede wszystkim w środkach masowego przekazu, ale także w bezpośrednim przekazie społecznym, częściej i więcej mówi się o narkotykach i o profilaktyce zapobieganiu.

Istotą działań profilaktycznych jest przeciwdziałanie zagrożeniom, których wystąpienie lub spotęgowanie w przyszłości wydaje się wysoce prawdopodobne. Powszechnie uważa się, że skuteczna profilaktyka jest optymalnym sposobem hamowania rozwoju lub ograniczania skali zjawisk uznanych za niekorzystne i dolegliwe społecznie. Z tego względu jest znacznie bardziej opłacalna niż kosztowne działania naprawcze konieczne w sytuacji, gdy zaskakująco wzrasta skala wcześniej nie dostrzeganych lub bagatelizowanych niepożądanych zjawisk. Zakłada się, że im większy jest popyt na zdrowe style życia, tym mniejszy na używanie substancji psychoaktywnych. Warto dodać, że efektywne działania profilaktyczne zmierzające do ograniczania używania środków odurzających mogą wpływać korzystnie na szersze aspekty życia społecznego zapobiegając przestępczości, chronić zdrowie, zapobiegając problemom szkolnym i rodzinnym.

ROZDZIAŁ I

1. Postanowienia ogólne

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii wskazuje zadania związane z przeciwdziałaniem narkomanii, które należą do zadań własnych gmin, wskazuje również zadania jakie mają być realizowane z uwzględnieniem potrzeb lokalnych. Nakłada na Radę Gminy obowiązek uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, zwanego dalej „Programem,” biorąc pod uwagę cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

2. Cele Programu

Celem gminnego programu przeciwdziałaniu narkomanii jest konstruowanie i realizacja lokalnych zasad polityki społecznej poprzez podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia zażywania narkotyków, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw ich nadużywania:

- a) podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych i możliwości zapobiegania zjawisku,
- b) upowszechnianie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży,
- c) wzrost zaangażowania społeczności lokalnych w działania profilaktyczne (wspieranie lokalnych

inicjatyw działań profilaktycznych na terenie szkół, organizacji pozarządowych).

3. Realizatorzy Programu

Głównym wykonawcą Programu będzie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych we współpracy z:

1. Szkoły,
2. Klub Sportowy,
3. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
4. Zespół Interdyscyplinarny
5. Posterunek Policji,
6. Miejsko Gminny Ośrodek Kultury,
7. Niepubliczne Przychodnie,
8. Parafia i działające przy parafii organizacje (CARITAS, Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży),
9. Organizacje i stowarzyszenia działające na terenie gminy (Koła Gospodyń Wiejskich, Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów)

i inne instytucje, którym zlecane będą zadania Gminnego Programu Przeciwdziałaniu Narkomanii.

4. Diagnoza sytuacji w gminie Żelechów w aspekcie problemów narkomanii i programy profilaktyczne prowadzone w szkołach i placówkach oświatowych.

W planowaniu i realizacji działań mających na celu profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii kluczowe jest rozpoznanie występujących zachodzących w lokalnym środowisku problemów i zachowań związanych z zażywaniem środków psychoaktywnych oraz zaburzeń życia społecznego i rodzinnego wywołanego uzależnieniem.

Gmina Żelechów składa się z miasta Żelechów, w którym zamieszkuje 3 975 osób oraz 18 sołectw, w których zamieszkuje 4 333 osób (stan na 10 grudnia 2021 r.). Łącznie liczba mieszkańców wynosi 8 308 osób, w tym 1 768 dzieci i młodzieży do 18 roku życia (21,28 %) i 6 540 osób dorosłych (78,72 %). Na terenie miasta i gminy funkcjonuje 5 szkół podstawowych w których uczy się 678 uczniów. Do przedszkola i oddziałów przedszkolnych uczęszcza 361 dzieci.

Jednym z zadań szkoły według ustawy Prawo oświatowe jest opracowywanie i wdrażanie programów wychowawczo-profilaktycznych w oparciu o diagnozę potrzeb i problemów występujących w społeczności uczniów, nauczycieli i rodziców (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 z późn.zm.). Głównym celem diagnozy jest rozpoznanie środowiska szkolnego uczniów w horyzoncie występujących w nim czynników chroniących, jak i zagrażających pozytywnemu rozwojowi uczniów. Ponadto analizie poddawane są spostrzeżenia wychowawców klas, bieżące zachowanie uczniów na terenie szkoły bądź podczas nauczania zdalnego oraz uwagi zapisywane do dziennika.

W zakresie przeciwdziałania uzależnieniom (narkomanii, alkoholizmowi, używaniem substancji psychoaktywnych) w szkołach Gminy Żelechów prowadzona jest profilaktyczna działalność informacyjna, edukacyjna i wychowawcza skierowana do dzieci, młodzieży i ich rodziców w ramach „Programu Wychowawczo-Profilaktycznego”. Program corocznie uchwalany przez radę rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną po przeprowadzonej diagnozie wychowawczej w szkole i zasięgnięciu informacji od przedstawicieli różnych zawodów, instytucji, a zwłaszcza w zakresie umiejętności wczesnego rozpoznania sygnałów wskazujących na prawdopodobieństwo zażywania narkotyków i postępowania z osobami uzależnionymi oraz promowanie zdrowego stylu życia. z uwagi na ograniczenia w pracach szkół w warunkach pandemii działania profilaktyczne w roku 2021 r. były utrudnione.

Diagnozę w szkołach podstawowych gminy Żelechów, opracowano na podstawie diagnozy potrzeb i problemów z uwzględnieniem:

1. Badań ankietowych przeprowadzonych wśród uczniów (kl. IV – VIII), rodziców i nauczycieli.
2. Obserwacji zachowania uczniów.
3. Rozmów indywidualnych z uczniami, rodzicami, nauczycielami realizującymi Program.

Do badań w celu uzyskania informacji na temat skuteczności działań profilaktycznych oraz zażywania narkotyków wykorzystano ankietę.

W przeprowadzonych w 2021 roku badaniach wzięło udział 102 uczniów, 113 rodziców i 28 nauczycieli. Analiza diagnoz przeprowadzonych w szkołach pozwala na wyróżnienie kilku istotnych obszarów wymagających prowadzenia działań profilaktycznych obejmujących wsparciem zarówno rodziców, uczniów jak i nauczycieli:

- ankieta wykazała, że uczniowie nigdy nie zażywali narkotyków a tylko pojedyncze osoby zainteresowane są spróbowaniem zażycia narkotyków, dopalaczy, substancji psychoaktywnych. gdyby zaproponował kolega.
- z badań wynika, że prawie 1/3 uczniów dostrzega u siebie trudności natury psychologicznej. Uczniowie zgłaszają występowanie wszystkich zachowań ryzykownych – największe nasilenie dotyczy uzależnienia behawioralnego od mediów elektronicznych, przemocy rówieśniczej oraz palenia papierosów.
- rodzice zauważają występowanie wszystkich zachowań ryzykownych w szkole. Najwięcej jest uzależnień behawioralnych od mediów elektronicznych, przemocy oraz palenia papierosów. Nikt z rodziców nie zauważył, aby ich dzieci zażywały substancje psychoaktywne. Ponad połowa rodziców zauważa potrzebę prowadzenia w szkole regularnych zajęć profilaktycznych.
- zdecydowana większość rodziców przyznało, że szkoła pomaga im pogłębiać wiedzę na temat profilaktyki uzależnień, głównie poprzez szkolenia podczas zebrań z rodzicami, gazetki informacyjne, rozmowy z nauczycielami oraz z pracownikami szkoły. Większość rodziców wie także do kogo należy zwrócić się o pomoc w razie zaobserwowania u dziecka użycia środków psychoaktywnych i posiada wiedzę o instytucjach pomagającym osobom uzależnionym i ich rodzinom.
- ankietowani nauczyciele stwierdzili, że nie widzieli uczniów w szkole pod wpływem narkotyków, ale powinna być zwiększona liczba godzin poświęconych na działania profilaktyczne.
- z obserwacji nauczycieli wynika, że uczniowie często mają także trudności natury psychologicznej. Nauczyciele zauważają w szkole wszystkie zachowania ryzykowne z wyjątkiem zażywania substancji psychoaktywnych, a największe nasilenie dotyczy uzależnień od Internetu, gier komputerowych oraz telefonów oraz przemocy – głównie psychicznej i słownej. Większość nauczycieli zauważa potrzebę prowadzenia w szkole zajęć typowo profilaktycznych.

Wnioski i rekomendacje:

Istotnym problemem wśród dzieci i młodzieży jest nieradzenie sobie z emocjami, brak odporności na stres i problemy, skutkujące podejmowaniem zachowań ryzykownych. Zarówno rodzice, jak i nauczyciele zauważają potrzebę prowadzenia zajęć profilaktycznych. W związku z powyższymi wnioskami rekomenduje się skoncentrowanie działań profilaktycznych na uzależnieniach behawioralnych od Internetu, telefonów i gier komputerowych oraz na występowaniu zjawiska przemocy, poświęcenie większej uwagi problemowi niskiej motywacji uczniów oraz udzielanie wsparcia. W ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, służącej m.in. budowaniu poczucia własnej wartości i kontroli nad emocjami, aktywizacja działań wychowawczych. W środowisku rodzinnym z wykorzystaniem dostępnych środków szkolnych i pozaszkolnych.

Z dostępnych danych uzyskanych od podmiotów realizujących na terenie gminy Żelechów działania w zakresie przeciwdziałania narkomanii wynika, iż do Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żelechowie jak również do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych nie wpłynął żaden wniosek o podjęcie interwencji w sprawie osoby uzależnionej od środków psychoaktywnych.

4. Źródła finansowania

Źródłem finansowania zadań ujętych w Gminnym Programie Przeciwdziałaniu Narkomanii są środki finansowe uzyskane z opłat za korzystanie z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz innych środków budżetowych przeznaczonych na ten cel.

ROZDZIAŁ II.

Zadania Programu

- 1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży poprzez:**
 - a/ realizację programów profilaktycznych w szkołach na terenie gminy (warsztaty, konkursy, spektakle

teatralne, koncerty),

- b/ wspieranie programów profilaktyki przeciwalkoholowej dla młodzieży miasta i gminy Żelechów zagrożonej wystąpieniem problemów alkoholowych realizowanych przez Klub Sportowy „Sęp” Żelechów.
- a/ uruchomienie działań wczesnej profilaktyki w szkole i środowisku poprzez organizację zajęć sportowo-rekreacyjnych, oraz wypoczynku dzieci i młodzieży w czasie ferii i wakacji letnich,
- b/ szkolenia podnoszące kompetencje osób realizujących zadania obejmujące problematykę narkomanii w szczególności dla: nauczycieli, pracowników MGOPS, funkcjonariuszy Policji, pracownikom samorządowych,
- c/ wspieranie podmiotów prowadzących działania w zakresie profilaktyki przeciwdziałania narkomanii,
- d/ udział w profilaktycznych kampaniach edukacyjnych,
- e/ zbieranie danych od instytucji działających na terenie gminy w zakresie narkomanii.

2. Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych i możliwości zapobiegania temu zjawisku:

- a/ zakup literatury i materiałów edukacyjnych (ulotki, broszury, plakaty, kasety) w celu rozprowadzenia ich wśród uczniów, nauczycieli, rodziców, pracowników NZOZ.
- a/ Organizowanie szkolenia dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespołu Interdyscyplinarnego (w tym we współpracy z PARPA w Warszawie).

Zakres programu może być modyfikowany ze względu na potrzeby wynikające z przeprowadzonej aktualnej diagnozy oraz możliwości finansowych Gminy.